

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság és a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat közös szervezésében 2012. október 27-én került sor a XXVII. magyar rendvédelem-történeti tudományos konferenciára „A XIX-XX. századi Magyar Állam nemzetbiztonsági szervezetei” címmel. A konferencián Dr. Tömösváry Zsigmond nyá. ddtbk., a Felderítők Társasága Egyesület elnöke tartott előadást.

Dr. Tömösváry Zsigmond nyá. dandártábornoknak (PhD) „Az MNVK 2. csoportfőnökségtől a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatig (A katonai felderítés/hírszerzés története a rendszerváltozástól napjainkig)¹ című előadása a konferencián

A rendszerváltást követő időszakban – lényegében az elmúlt két évtizedben – a katonai felderítést/hírszerzést, s ezen belül is kiemelten a hadászati felderítést egy olyan permanens átalakulási folyamat jellemezte, amilyenre a szervezet több mint 90 éves fennállása alatt még nem igen volt példa.

A rendszerváltás előtti időszak talán legfontosabb jellemzője és a katonai felderítést/hírszerzést leginkább meghatározó tényezője a bipoláris világrend, a két nagy katonai tömb, a Varsói Szerződés és a NATO szembenállása volt. A szövetségi hovatartozás meghatározta a magyar katonai felderítés/hírszerzés irányultságát, az egysíkú fenyegetettség-felfogás pedig a céljait. Az irányultság és a cél pedig determinálták az alkalmazott módszereket, sőt esetenként magát a felderítés fogalomrendszerét is!²

Szervezetileg a katonai felderítés/hírszerzés lényegében a Varsói Szerződés megalakulásától a rendszerváltozásig a Magyar Néphadsereg Vezérkar főnökének közvetlen alárendeltségében, az MNVK 2. Csoportfőnökségeként működött. A szervezet vezetője egyben a Vezérkar főnökének felderítő helyettese is volt.

A Csoportfőnökség feladatait funkcionálisan egymástól jól elkülönülő, de a rendszerváltozásig eltelt mintegy 45 esztendő alatt többször is változó elnevezésű szervezeti struktúrákban oldotta meg. E struktúrák meghatározó elemei az alábbiak voltak:

- operatív (hírszerző) szolgálat;
- rádió-felderítő (rádióelektronikai felderítő) szolgálat;
- tájékoztató (elemző-értékelő) szolgálat;
- csapatfelderítő (hadműveleti-harcászati felderítő) szolgálat;

¹ A tanulmány eredetileg az NBSZ gyűjteményes kötetében jelent meg.

² Tóth András: Paradigmaváltás a magyar hadászati felderítésben. Felderítő Szemle Emlékszám, 2008.november, 170-171. oldal

- adminisztratív, támogató és kiszolgáló (személyügyi, biztonsági, műszaki fejlesztési, gazdálkodási, pénzügyi) szervezetek.

A Csoportfőnökség - az operatív (hírszerző) szolgálaton belül - hatékonyan tevékenykedő ügynöki hírszerzést folytató szervezetet is működtetett. A Csoportfőnökség alárendeltségébe sor(katonai) állománnyal rendelkező katonai szervezet, a 3. Önálló Rádiófelderítő Ezred, a későbbiekben Dandár, majd az átmeneti időszakban Távközlési Ellenőrző és Kutató Intézet (TÁVKEI) is tartozott. A szervezet személyi állományának és objektumainak biztonságáért és biztonsági ellenőrzéséért saját „belső biztonsági osztályt” működtetett. A Csoportfőnökség fontos, 24 órás munkarendben tevékenykedő szervezete volt a Tájékoztató Szolgálat alárendeltségében működő „Felderítő Harcálláspont”, amely biztosította a hazai állami és katonai vezetés folyamatos tájékoztatását, illetve végezte a Varsói Szerződés tagállamai katonai felderítő szolgálataival történő kapcsolattartást és napi információcserét.

A MNVK 2. Csoportfőnöksége összességében hatékonyan integrálta a hadászati, a hadműveleti-harcászati és a harcászati felderítési szinteket. A Csoportfőnökség szervezetében működő és a mindenkori Tájékoztató Szolgálattal szorosan együttműködő, ún. „Csapatfelderítő Szolgálat dolgozta fel az adatszerző szervezetek által megszerzett hadműveleti-harcászati és harcászati információkat és azokat különböző szabályzatok és kiadványok formájában továbbította a csapatoknak, valamint közvetítette a Vezérkar különböző szervezeteinek. Emellett szakmailag felügyelte a Magyar Néphadsereg hadrendjébe tartozó felderítő alegységek kiképzését és felkészítését.

A magyar katonai felderítés/hírszerzés fő feladatát ebben az időszakban a NATO fegyveres erői, különösen az európai nyugati nagyhatalmak (NSZK, Olaszország, Nagy-Britannia és Franciaország), az európai semleges országok, főként Ausztria és Svájc katonapolitikájának és haderőinek felderítése képezte. Ugyanakkor részben globális jellegű is volt és a világ több térségére is kiterjedt (Közel- és Távol-Kelet, Észak-Afrika)³. Ennek megfelelően a feladatrendszer katonapolitikai, haderő, haditechnikai, valamint országismereti felderítési feladatokra tagozódott.

Lényegében ebben a helyzetben találta a rendszerváltozás a katonai felderítést/hírszerzés szervezetét.

Régióinkban hazánk volt az első rendszerváltó ország és egyáltalán nem volt mindegy számunkra, hogy környezetünkben kik, milyen ütemben és mélységig követik majd a példánkat. Ki lesz a szövetségésünk és ki az ellenségünk? A megváltozott biztonságpolitikai

³ Magyar Balázs: A magyar katonai hírszerzés tevékenységének fő irányai és jellemzői a Varsói Szerződés időszakában. Hadtudományi Szemle, 2008./2. szám, 14-16. oldal

környezetben (Varsói Szerződés megszűnése) a rendszerváltással korábbi szövetségi kötelezettségeink megszűntek, megváltozott országunk politikai orientációja. A magyar politikai vezetés szinte azonnal deklarálta csatlakozási szándékát az EU-hoz és a NATO-hoz! (Érdekes megemlíteni, hogy NATO taggá válásunkat az EU-tagságénál későbbre prognosztizálták akkor...) Azonnali fogadókészség híján országunk pillanatnyi „légüres biztonsági térbe” került abban az időszakban! Közben pedig kirobbant a dél-szláv háború!

A honvédelmi tárca vezetése akkoriban az ún. „körkörös védelem” koncepciójában látta a megoldást és a felderítés is ehhez igazította tevékenységét. Ennek megfelelően a hangsúlyok kezdetben a környező országokkal kapcsolatos információ-igények teljesítésére helyeződtek át. Ezzel párhuzamosan azonban ekkor már egy valódi háborús hadszíntér eseményeit, a dél-szláv háború hazánkat veszélyeztető mozzanatait is fel kellett deríteni!

Ennek során több alkalommal is fennállt a veszélye annak, hogy hazánk a katonai konfliktus közvetlen részesévé válik! A Hivatal – ebben a kritikus válságidőszakban is – a felhasználók igényeihez igazodó jelentésformákkal és intenzív, (több forrás információinak felhasználásán alapuló) differenciált jelentő tevékenységével megfelelt a vele szemben támasztott elvárásoknak és magas szintű szakmai munkájával széles körű elismerést váltott ki a NATO-ban is.

Mindezekkel együtt gyors ütemben végre kellett hajtani:

- az új Magyar Honvédség megváltozott feladatrendszeréhez és szervezeti átalakításához igazodó változtatásokat a katonai felderítés szervezetén belül;
- az állami és katonai vezetés részéről azonnal jelentkező hírigény kielégítése érdekében rendkívül gyorsütemű hálózatépítő munkát kellett kezdeni az új felderítési irányokban;
- az új hangsúlyoknak megfelelően át kellett alakítani a katonadiplomáciai képviseleti rendszert;
- viszonylag gyorsan ki kellett építeni meglévő és jövőbeli partnereinkkel az ún. „partnerszolgálati együttműködést” (kiépítéséig azonban az információszerzésben csak „önerőre” támaszkodhattunk);
- aktívan részt kellett vállalni az új körülmények közepette végzett szakmai munka jogi feltételrendszerének kimunkálásában.

A rendszerváltozást követő kezdeti időszakban a katonai felderítés/hírszerzés tevékenységében bekövetkezett változásokat az 1990. évi X. (átmeneti) törvény határozta meg. Ennek megfelelően a korábbi MNVK 2. Csoportfőnökségből megalakult a Honvéd

Vezérkar Katonai Felderítő Hivatal, alárendeltségében a TÁVKEI-vel. A Hivatal vezetője egészen a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény megjelenéséig megőrizte „kvázi” vezérkarfőnök-helyettesi besorolását (státuszát).

A Hivatal a MH Vezérkar alárendeltségében, az átmeneti időszakban az alábbi szervezeti struktúrában⁴ végezte munkáját:

- Operatív Igazgatóság;
- Rádióelektronikai Felderítő Igazgatóság (szakmai alárendeltségében a TÁVKEI);
- Tájékoztató Igazgatóság;
- Műszaki Fejlesztési Igazgatóság;
- Hadműveleti- Harcászati Felderítő Szolgálat;
- Kiszolgáló osztályok (logisztikai, biztonsági, híradó, gépjármű és pénzügyi);
- Attasé állomány.

A Hivatal létszámában és személyi állományában a rendszerváltást követően lényeges változás nem történt.

Feladatai közül (fokozatosan) kikerültek a NATO-val és az EU-val, mint szervezetekkel és a tagállamaikkal kapcsolatos hírszerzési feladatok. Ugyanakkor a tagállamaikban akkreditált véderő, katonai és légügyi attasé hivatalok biztosították a fenti szervezetek és tagállamaik – mint potenciális szövetségesek – hasznosítható tapasztalatairól iránti információigény kielégítését. Új követelményként jelentkezett azonban a felderítés/hírszerzés fő erőfeszítésébe tartozó környező országok nyelvének, illetve az angol nyelvnek a szélesebb körű ismerete. Ennek megfelelően alakultak át a Hivatal oktatási intézményének képzési programjai is.

A Hivatal életében és működésében jelentős változást hozott a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény elfogadása. Ennek megfelelően a Hivatal kikerült a Honvéd Vezérkar alárendeltségéből és a kormány irányítása alatt álló, országos hatáskörű, önálló költségvetési gazdálkodást folytató katonai nemzetbiztonsági szolgálattá alakult át, **Magyar Köztársaság Katonai Felderítő Hivatal (MK KFH)** megnevezéssel. Az MK KFH irányításával a kormány a honvédelmi minisztert bízta meg, parlamenti ellenőrzése

⁴ Dr. Magyar István ddtbk. – Gulyás József mk. ezds.: A magyar katonai hírszerzés jelene 1990-2008, Felderítő Szemle 2008. november. Emlékszám: 163. oldal

pedig az Országgyűlés Honvédelmi (jelenleg Honvédelmi és Rendészeti) Bizottságán, valamint a Nemzetbiztonsági Bizottságán keresztül valósult, illetve valósul meg.

Fontosnak tartom megjegyezni azonban, hogy a törvény 13.§ (2) bekezdése szerint „Az MH vezérkari főnöke a Honvédelmi törvényben meghatározott feladatai ellátásához szükséges információk átadását – alá- és fölérendeltség hiányában is – közvetlenül igényelheti a KFH főigazgatójától, aki azt haladéktalanul köteles teljesíteni. A szakmai kapcsolattartás és az információszolgáltatás rendjét a honvédelmi miniszter határozza meg” (A gyakorlatban az egész kérdéskört egy együttműködési megállapodásban rögzítették, melyet a két szervezet vezetője írt alá.)

A hadműveleti-harcászati felderítés kikerült a Hivatal szakmai irányítása alól. Ezzel egyidejűleg a KFH állományában megszűnt a sorállományú katonák szolgálata és a fenti törvénynek megfelelően a személyi állományt csak hívatásos katonák és közalkalmazottak alkották.

A törvény a KFH feladatául szabta, hogy:

- megszerzi, elemzi és továbbítja a kormányzati döntésekhez szükséges, a külföldre vonatkozó, illetőleg külföldi eredetű, a biztonságpolitika katonai elemét érintő katonapolitikai, hadiipari és katonai információkat;
- felfedi a Magyar Köztársaság ellen irányuló, támadó szándékra utaló törekvéseket;
- felderíti a külföldi katonai titkosszolgálatoknak a Magyar Köztársaság szuverenitását, honvédelmi érdekeit sértő vagy veszélyeztető törekvéseit és tevékenységét;
- információkat gyűjt a nemzetbiztonságot veszélyeztető jogellenes fegyverkereskedelemről, valamint a fegyveres erők biztonságát veszélyeztető terrorszervezetekről;
- közreműködik a nemzetközileg ellenőrzött termékek és technológiák jogellenes forgalmának felderítésében és megelőzésében;
- biztosítja a Honvéd Vezérkar hadászati-hadműveleti tervező munkájához szükséges információkat;
- ellátja a kormányzati tevékenység szempontjából fontos, külföldön lévő magyar katonai szervek és létesítmények (intézmények) biztonsági védelmét;

- ellátja a hatáskörébe tartozó személyek nemzetbiztonsági védelmének, illetve ellenőrzésének feladatait.

A MK KFH fenti feladatait az alábbi szervezeti struktúrában⁵ végezte:

- Hírszerző Igazgatóság;
- Rádióelektronikai Felderítő Igazgatóság;
- Elemző-értékelő Igazgatóság;
- Humán Igazgatóság;
- Gazdálkodási Igazgatóság;
- Biztonsági Főosztály;
- Koordinációs és Együttműködési Főosztály;
- Pénzügyi és Számviteli Főosztály;
- Attasé állomány.

A katonai felderítés/hírszerzés rendszerváltás utáni történetében fontos fordulópontot jelentett NATO és EU taggá válásunk! Eredményeként lehetőségünk nyílt szövetségeseink munkamódszereinek megismerésére, miközben a szövetségesi tagság kétségtelenül növelte felelősségünket is. Az új típusú munkamódszerek megismerését követően általánossá vált a több forrás információin alapuló, integrált jelentéskészítés gyakorlata. Az új típusú munkamódszerek egyik megnyilvánulási formája volt a Katonai Felderítő Hivatal szervezetén belül megalakított Helyzetértékelő és Jelentő Központ, amely a NATO Jugoszlávia elleni légi hadműveletének megkezdése és hazánk NATO-tagságának életbelépése előtt néhány héttel alakult meg és lehetővé tette a kiobbant válság hatékony kezeléséből adódó felderítési feladatok eredményes végrehajtását, illetve a Szövetség hírszerzési és egyéb vezetési és információs rendszereibe történő bekapcsolódásunkat.⁶

Fontos tudni, hogy a NATO nem rendelkezik saját felderítő, hírszerző erővel, ezért a stratégiai politikai és katonai döntéshozatal, valamint a tervezés alapja a tagállamok katonai hírszerző szervezeteinek hozzájárulása, a szövetség számára megfelelő információk biztosítása. Nagyon bonyolult nemzetközi környezetben, rendkívül gyors ütemben kellett alkalmazkodni a szövetségesi követelményekhez és azonnali, fokozott mértékű információcsere formájában kellett megkezdeni a magyar hírszerző hozzájárulás feladatait.

Az együttműködés mindenoldalú elősegítése érdekében a KFH szervezetében létrehozásra került a **NATO Együttműködési Osztály**, a dokumentum és

⁵ Dr. Magyar István ddtbk. – Gulyás József mk. ezds.: A magyar katonai hírszerzés jelene 1990-2008, Felderítő Szemle 2008. november. Emlékszám: 165. oldal

⁶ Ugyanott: 169. oldal

információbiztonság érdekében kialakításra került a NATO szabvány szerinti **NATO Nyilvántartó és Rejtjelközpont**, a személyi biztonság megvalósulása érdekében az új követelményeknek megfelelően módosult a Hivatal személyfelismerő és beléptető rendszere, valamint a személyi állomány nemzetbiztonsági ellenőrzése.

Csatlakozásunk pillanatától kezdve eredményesen vettünk részt a NATO hírszerző bizottságok és konferenciák tevékenységében. A KFH főigazgatója a NATO Hírszerző Testület (ma Katonai Hírszerző Bizottság) tagjaként közvetlenül jelenítette meg nemzeti érdekeinket és vett részt a szövetségi döntéshozatalban.

Hazánk EU csatlakozására már egy későbbi időpontban (2004. május 01.) került sor. Ekkor a KFH már a kezdeti NATO-évek multilaterális tapasztalataival felvértezve integrálódott az EU katonai szervezetéhez. Az EU közös kül- és biztonságpolitikája realizálásának fontos mozzanata volt az EU Katonai Törzs (EU MS) létrehozása (2001), amely ma is a válságkezelő műveletek egyik fontos vezető szervezete. A hagyományos hírszerzési feladatok kiegészültek az olyan transznacionális problémákkal, mint a terrorizmus, a proliferáció és a szervezett bűnözés. Az **EU MS Felderítő Igazgatóság** az a többnemzetiségű szervezet, amely összefogja az EU hírszerző együttműködés katonai ágát. A KFH (KNBSZ) főigazgatója tagja az **EU Hírszerző Igazgatók Testületének**, amely fórum tág teret biztosít a katonai felderítéssel/hírszerzéssel összefüggő együttműködési kérdések áttekintésére.

2001. szeptember 11-ét követően, a haderők egyik fő feladatává a nemzetközi válságkezelő műveletekben történő részvétel vált. A válságokkal terhelt régiókban kitört fegyveres konfliktusok folyamatosan igényelték a nemzetközi közösség országai – köztük hazánk – koalíciós katonai szerepvállalását. A fenti országokkal (régiókkal) kapcsolatos, hiteles, megbízható – a katonai tervezés alapjául is szolgáló – információk megszerzése, folyamatos elemzése és értékelése, a művelet aktív támogatása és a telepített erők megóvása a katonai felderítés és hírszerzés fő feladata lett. Az ezzel kapcsolatos feladatrendszer sikeres megvalósítása új típusú, szoros együttműködés és munkamódszerek kialakítását tette szükségessé a felderítés különböző szintjei, nevezetesen a Katonai Felderítő Hivatal és a VK Felderítő Csoportfőnökség, illetve az Összhaderőnemi Parancsnokság felderítő szervezetei között.

A Magyar Honvédséget érintő létszámcsökkentések az évek során természetesen a Katonai Felderítő Hivatalt is érintették: 2007 nyarára a kezdeti 1963 fős létszám 733 főre olvadt. Ekkor (2008-ban) a Hivatal főigazgatójának kezdeményezésére – a növekvő nemzetközi kötelezettségek teljesítése, valamint a jelentő munka eredményesebbé tétele

érdekében – a honvédelmi miniszter elrendelte a KFH átvilágítását és ennek megfelelően a szervezeti struktúra⁷ az alábbiak szerint változott:

- Hírszerző Igazgatóság;
- Rádióelektronikai Felderítő Igazgatóság;
- Elemző-értékelő Igazgatóság;
- Humán Igazgatóság;
- Biztonsági és Adminisztratív Igazgatóság;
- Logisztikai, Fejlesztési és Pénzügyi Igazgatóság;
- Tervezési és Koordinációs Főosztály;
- Nemzetbiztonsági Titkárság;
- Attasé állomány.

A KFH ebben a szervezeti struktúrában oldotta meg feladatait egészen két katonai nemzetbiztonsági szolgálat összevonásáig. (2012. január 1.) A Hivatal létrejöttének pillanatától - a folyamatosan nehezedő körülmények ellenére - mindig magas szinten teljesítette feladatait. Erről tanúskodnak magas szintű hazai és nemzetközi szintű elismeréseink, többek között a magyar katonai felderítés/hírszerzés 85. évfordulója alkalmából a Magyar Köztársaság elnökétől kapott Csapatzászló, a honvédelmi miniszter által alapított Koncz Márton díj, melyet 1996-2010 között 14 főnek ítelt oda a miniszter által kijelölt bizottság.

Arra természetesen a jelen dolgozat terjedelme nem nyújt lehetőséget, hogy a magyar katonai felderítés és hírszerzés valamennyi részterületéről bővebben is írjak. Azt azonban mindenképpen szükségesnek tartottam, hogy néhány általam fontosnak ítélt területről külön is szót ejtsek. Ennek megfelelően mindjárt elsőként egy „jobban szem előtt lévő” területet, az úgynevezett külkapcsolati információszerzés területén teljesítő katonadiplomáták tevékenységének alakulását szeretném bemutatni a rendszerváltozás utáni időszakban.

A külkapcsolati információszerzés fontos területe a katonadiplomáciai tevékenység

A rendszerváltozást követően a Magyar Köztársaság diplomáciai képviseleteinek keretében, azok szerves részeként, de önálló szakterületet képezve működtek a katonai, majd 1996-ot követően a véderő attasé hivatalok. Működésük feltételeit a honvédelmi miniszter és

⁷ Ugyanott: 166. oldal

a külügyminiszter által aláírt megállapodás, valamint a Katonai Felderítő Hivatal és a Külügyminisztérium közötti, időszakonként megújításra kerülő megállapodás szabályozta.

A véderő, katonai és légügyi attasék (katonadiplomáták) feladatait kissé leegyszerűsítve, az alábbiakban lehetne összefoglalni:

- a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség képviselte a fogadó ország illetékes szerveinél és szervezeteinél;
- kapcsolattartás a védelmi minisztériumokkal és a vezérkarokkal, a haderőnemi parancsnokságokkal;
- információk beszerzése (a fogadó ország törvényeibe nem ütköző, legális eszközökkel), illetve információk közvetítése (átadása);
- a nagykövetek munkájának szakirányú segítése.

Azt, hogy hol és milyen létszámú attaséhivatalt működtettünk, alapvetően az éppen aktuális információigény, az adott országgal való kapcsolattartás fontossága és nem utolsósorban a rendelkezésre álló költségvetési források határozták meg.⁸

A „körkörös védelem” koncepciójának időszakában kiemelt fontosságúnak számított a szomszédos országokban működő attaséhivatalok tevékenysége, majd a hangsúly fokozatosan a NATO tagságra történő felkészülés irányába tolódott el.

Az információigény szempontjából fontos mérföldkő volt az európai integrációs szervezetekhez, így a NATO-hoz és később az EU-hoz való csatlakozásunk. Ekkor a tagországokban létesített attaséhivatalok kaptak kiemelt szerepet, hiszen eredményes tagságunk megkövetelte, hogy a megfelelő szintű döntések előkészítéséhez elegendő információval rendelkezzenek az állami és katonai döntéshozók.

Ami a kétoldalú kapcsolatok fontosságát illeti, ezeknél arra törekedtünk, hogy a legfontosabb partnereinknél és a kiemelt fővárosokban a képviselőtünket lehetőleg akkor is fenntartsuk, ha éppen szűkében voltunk a költségvetési forrásoknak.

Ha a számokat vizsgáljuk, akkor az első magyar katonai attasé kinevezése óta (Gömbös Gyula, 1918. november 6., Zágráb) nagyot változott a rendszer! A hidegháború éveiben – a 70-es évek vége felé – 25 attaséhivatal működött a világban és a katonai szakértőket is beleszámítva mintegy 60 tiszt teljesített katona diplomáciai szolgálatot.⁹

⁸ Bali József: Katonadiplomáciai tevékenységünk a jelenben. Fejezetek az önálló magyar katonai felderítés és hírszerzés történetéből 1918-2008, Budapest, 2009. Felderítők Társasága Közhasznú Egyesület kiadványa, 95. oldal.

⁹ Bali József: Katonadiplomáciai tevékenységünk a jelenben. Fejezetek az önálló magyar katonai felderítés és hírszerzés történetéből 1918-2008, Budapest, 2009. Felderítők Társasága Közhasznú Egyesület kiadványa, 96. oldal.

A rendszerváltozást követően arra törekedtünk, hogy valamennyi szomszédos országban legyen képviseletünk, majd a NATO-hoz történt csatlakozásunkat követően a Szövetség tagországaiban is vagy attaséhivatallal, vagy átakkreditálással, de jelen voltak katonadiplomataink.

Az ezredfordulót követően részben a biztonságpolitikai környezet változásai, részben pedig a nehezedő költségvetési helyzet miatt – különösen 2003-tól kezdődően – összesen 11 attaséhivatalt kellett bezárni: Szófiában, Ottawában, Tallinban, Oslóban, Koppenhágában, Hágában, Madridban, Lisszabonban, Prágában, Pozsonyban és Ljubljánában, valamint nem került feltöltésre nyolc attasé helyettesi beosztás és négy gyakornoki hely. Az új információigényeknek megfelelően viszont a honvédelmi tárca négy új hivatalt nyitott: Indiában, Pakisztánban, Albániában és Algériában.

2008-ban – az önálló magyar katonai felderítés és hírszerzés 90. évfordulójának évében – négy földrészen összesen 24 ország fővárosában rendelkezünk attaséhivatallal, további 14 fővárosban átakkreditálással voltunk jelen. Ezen kívül két hazai bázisú regionális attasé összesen hét országban képviselte hazánkat. Így mindösszesen 45 országban volt biztosított a katonadiplomáciai képviselet.¹⁰

Részleteiben ez az alábbi képet mutatta:

Attaséhivatal működött: Algírban, Ankarában, Athénban, Belgrádban, Berlinben, Bécsben, Brüsszelben, Bukarestben, Új-Delhiben, Iszlámábádban, Kairóban, Kijevben, Londonban, Moszkvában, Párizsban, Pekingben, Rómában, Stockholmban, Szarajevóban, Tel-Avivban, Tiranában, Varsóban, Washingtonban és Zágrádban.

Átakkreditálással voltunk jelen: Belgrádból Podgoricában, Berlinből Koppenhágában, Bécsből Bernben és Ljubljánában, Brüsszelből Hágában és Luxemburgban, Londonból Dublinban, Párizsból Lisszabonban, Pekingből Szöulban, Rómából Madridban, Stockholmból Oslóban és Helsinkiben, Varsóból Prágában, illetve Washingtonból Ottawában.

A hazai bázisról működtetett **Déli Regionális attasé** képviselte hazánkat Nicosiában, Szkopjében, Szófiában és Pozsonyban, az **Északi Regionális Attasé** pedig Tallinban, Rigában és Vilniusban.

Attasé helyettesek dolgoztak Belgrádban, Berlinben, Kijevben, Moszkvában és Washingtonban.

¹⁰ Ugyanott 96. oldal

Természetesen a biztonságpolitikai környezet változásai (így például a grúz-orosz konfliktus, a Kaukázusi régió helyzetének változásai, Közép-Ázsia, Afrika válságövezetei és az e térségben való szövetségesi szerepvállalások) – és sajnos az egyre nehezedő gazdasági háttér - az attaséhivatali rendszert is érintették és megkövetelték, hogy a képviseleti rendszert az új kihívásokhoz igazítsuk. Ennek megfelelően 2011-re az alábbi helyzet alakult ki:

A 2008-as helyzethez képest be kellett zárni a Brüsszelben működő hivatalt és az új információigényeknek megfelelően új hivatal került megnyitásra Nairobiban. Az átkkreditálás területén pedig az alábbi változások történtek: Iszlámábádból Kabulba, Kijevből Kisinyovba és Tbiliszibe, Moszkvából Minszkbe és Jerevánba, Varsóból Tallinba, Rigába és Vilniusba, a hazai bázisról működtetett Északi Regionális Attasé kapta Hágát, Brüsszelt, Luxemburgot és Prágát. Ennek megfelelően 24 országban voltunk (vagyunk) jelen attaséhivatallal, 19 országban átkkreditálással, nyolc országban pedig hazai állomáshelyű regionális attaséval képviseltetjük magunkat. Ez összesen 51 országgal jelent élő katonadiplomáciai kapcsolatot!

Össességében katonadiplomataink döntő többsége elismerésre méltó módon képviselte hazánkat a fogadó országokban és megbecsült tagja volt az adott fővárosokban működő attasétestületeknek. Tevékenységük során értékes információikkal segítették a hazai döntéshozók munkáját.

A második fontos terület, amelyről szeretnék szintén részletesebben szólni, **az a technikai eszközökkel folytatott információszerzés, ami kezdetben a rádió-, majd később a rádióelektronikai felderítés (SIGINT) rendszerében valósult meg.**

A társadalmi-politikai rendszerváltozást követően a katonai felderítés/hírszerzés rendszerén belül megkezdődött a rádióelektronikai felderítés irányainak, feladatainak módosítása, szervezetének és eszközrendszerének korszerűsítése. Ennek megfelelően 1990. november 1-én – a 3. Önálló Rádió Felderítő Dandár bázisán – megalakult a Magyar Honvédség Távközlési Kutató és Ellenőrző Intézet (TÁVKEI), amely - az akkori biztonságpolitikai elvekkel összhangban – megkezdte a „körkörös védelem” elgondoláshoz illeszkedő rádióelektronikai felderítő rendszer kialakítását.¹¹

A formálódó szervezet első komoly megmértetését a hazánk déli határainál kialakult politikai és katonapolitikai válság, és annak katonai következményei jelentette. Kezdetben

¹¹ Pászka Tibor mk. ddtbk. : A katonai rádióelektronikai felderítés változásai az elmúlt másfél évtizedben. Fejezetek az önálló magyar katonai felderítés és hírszerzés történetéből 1918-2008, Budapest, 2009. Felderítők Társasága Közhasznú Egyesület kiadványa, 113. oldal.

egy mozgó ellenőrző csoporttal, majd a létrehozásra kerülő siklói objektummal eredményesen oldotta meg ezt a feladatát.

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény hatálybalépését követően a TÁVKEI kivált a Magyar Honvédség kötelékéből és a megalakult Magyar Köztársaság Katonai Felderítő Hivatal Rádióelektronikai Felderítő Igazgatósága integráns részeként folytatta tevékenységét.

A Rádióelektronikai Felderítő Igazgatóság (REFIG) a rádióelektronikai felderítés rendszerének korszerűsítésével egyidejűleg végrehajtotta a szervezet új biztonságpolitikai követelmények szerinti átalakítását is. Ennek megfelelően megszűnt a szlovák, a román, a szlovén és az osztrák irányú adatszerzés, az észak-keleti országrészben viszont létrehozásra került egy új adatszerző szervezet.

Az új feladatrendszer, a NATO-tagságból adódó kötelezettségvállalások, a globális kommunikációs rendszerek térnyerése, a hírközlési technológiák rohamos fejlődése a rádióelektronikai felderítést is folyamatos megújulásra készítette. A különösen 2001.09.11. után jelentkező új kihívások megfelelő kezelésére a rádióelektronikai felderítésnek is új megközelítésekre, új eljárásokra és módszerekre, és nem utolsósorban korszerű technikai háttérre és képességekre volt szüksége. Ezzel egyidejűleg pedig meg kellett felelnie a NATO-ban és az EU-ban fokozottan jelentkező, rádióelektronikai felderítési forrásokból származó információs igényeknek is.¹²

A magyar katonai rádióelektronikai felderítés szakmailag felkészült személyi állományával, a célirányos, feladatorientált – sokszor a Hivatal saját műszaki fejlesztési bázisán alapuló – szaktechnikai fejlesztéseknek, a célirányosan kialakított NATO- és kétoldalú partnerkapcsolatoknak, valamint a hazai (Hivatalon belüli és társ-szolgálati) együttműködésnek köszönhetően képes volt megfelelni az új kihívásoknak. Reálidejű információival érdemben hozzá tudott járulni a Hivatal jelentőképességéhez, a HM HVK és a MH hadműveleti tervezéséhez, ezzel együtt hazánk és szövetségeseink biztonságához.

A Hivatal alaptevékenységét támogató területek közül is kiemelkedő jelentőségű volt a tudományos munka.

A rendszerváltozást követő időszakban a tudományos munkát a MH HVK Katonai Felderítő Hivatal Tudományos Tanácsa szervezte és koordinálta. A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló, 1995. évi CXXV. törvény elfogadását követően megalakult MK Katonai

¹² Pászka Tibor mk. ddtbk. :Haza, tudás, becsület – a jubileum kötelez, Felderítő Szemle 2007. július, Emlékszám, 7. oldal

Felderítő Hivatal vezetése – jogelődjeinek hagyományait követve – mindenkor kiemelt figyelmet fordított speciális és meglehetősen széleskörű tudományos ismereteket igénylő szakterületén a tudományos kutatásra és fejlesztésre. Minderre alaprendeltetése, a Magyar Köztársaság katonai biztonságának és védelmének szolgálata predesztinálta, s nemcsak a szűkebb értelemben vett hadtudományi kutatásra, hanem személyi állományának folyamatos, tudományosan megalapozott, magas színvonalú szakmai és nyelvi felkészítésére és továbbképzésére, valamint a tudományos igényű tervező-szervező és végrehajtó munkára, tevékenységének valamennyi területén.¹³

A Hivatalban végzett tudományos tevékenység szervezettségének és intézményesítettségének tekintetében jelentős lépés volt 2001 végén a Hivatal **Tudományos Tanácsának újjászervezése** és a tudományos tevékenység új alapokra helyezése. A Tudományos Tanácsban lényegében a Hivatal valamennyi szervezete képviseltette magát kitűnően felkészült szakértőkkel. A Tanács a Hivatal főigazgatója által jóváhagyott középtávú és éves tervek alapján végezte a tudományos munka szervezését és koordinálását. A tudományos munkában új fejezetet és lényegében a „külvilág” felé egyben kaput is nyitott az a tény, hogy a honvédelmi miniszter a HM 74/2002. számú intézkedésével a Hivatalt ismét tudományos kutatóhelyé nyilvánította. (Évente átlagosan 18-20 kutatónak nyújtottunk konkrét segítséget a kutatómunkához.)

Rendszeressé vált a Tudományos Tanács gondozásában tudományos periodikánk, a Felderítő Szemle megjelenése, melyet a MTA IX. Osztály Hadtudományi Bizottsága „a hadtudományi doktori képzésben mértékadó” folyóiratként ismert el. A Tudományos Tanács által szervezett tudományos-szakmai tájékoztatók, a kiemelt kutatási témákban rendezett színvonalas konferenciák, a műszaki fejlesztést segítő kutatási programok jelentősen hozzájárultak a Hivatalban végzett szakmai tevékenység tudományos megalapozottságához. Jórészt a Tanács mozgósító és rendszeres segítő munkájának is köszönhetően ugrásszerűen megnövekedett a személyi állomány köréből a PhD doktori képzésben résztvevők száma. (A legeredményesebb év a 2007. volt: ekkor egyidejűleg 19 fő vett részt a doktori képzésben!).¹⁴

A Hivatal Tudományos Tanácsa folyamatosan bekapcsolódott a Honvédelmi Minisztérium, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum, valamint más katonai és polgári tudományos kutatóhelyek tudományos, illetve

¹³ Dr. Tömösváry Zsigmond ddtbk. : A Magyar Köztársaság Katonai Felderítő Hivatal Tudományos Tanácsa, Felderítő Szemle 2007/március 5. oldal

¹⁴ Dr. Tömösváry Zsigmond ddtbk. : A Magyar Köztársaság Katonai Felderítő Hivatal Tudományos Tanácsa, Felderítő Szemle 2007/március 12. oldal

tudományszervezői tevékenységébe és kutatóhelyi információs bázisával sokrétű segítséget nyújtott az egyes kutatók tevékenységéhez, illetve a fenti intézmények kutatási programjainak realizálásához.

A magyar katonai felderítés rendszerváltozás utáni története nem lenne teljes a hadműveleti-harcászati felderítésben bekövetkezett változások legalább vázlatos bemutatása nélkül, jóllehet ezek a szervezetek nem a KFH szolgálati és szakmai alárendeltségében, de vele szoros együttműködésben oldották és oldják meg feladataikat.

A hadműveleti-harcászati felderítés 1990-91-ben gyakorlatilag ugyanazzal a szervezettel, személyi állománnyal és eszközökkel folytatta az új követelmények szerinti kiképzést és felkészítést, mint a rendszerváltozást megelőző időszakban. Rendelkezésre állt az 5. Hadsereg közvetlen 34. mélységi felderítő, a 2. önálló rádiófelderítő, a 93. önálló rádiótechnikai felderítő zászlóalj (mozgósítás után), a hadtestek felderítő zászlóaljai (24., 42., 74.) és a dandárok felderítő századai. A felderítő szervezetek nem szakfeladatként, de részt vettek a szovjet csapatok kivonásának biztosításában, az elhagyott objektumok őrzésében és mentésében is.

A nagy erőket megmozgató harcászati gyakorlatok elmaradása miatt a kiképzés hangsúlya áttevődött a felderítő szervezetek és a törzsek kiképzésére. Az új országvédelmi koncepciónak (körkörös védelem) megfelelően az 5. Hadsereg parancsnokságának felderítő törzse kidolgozta azokat az elgondolásokat, amelyek lehetővé tették a meglévő erők szükséges reagálását és szervezett tevékenységét az új körülményeknek megfelelően. Ezzel párhuzamosan megkezdődött a szervezeti átalakítás és a diszlokáció megváltoztatásának előkészítése.¹⁵

1991 nyarán az 5. Hadsereg parancsnoksága megkezdte a Szárazföldi Csapatok Parancsnoksága szervezetre történő átalakulást. Az átszervezés alatt kitört délszláv háború ennek ellenére nem érte felkészületlenül a törzseket és csapatokat. A korábban begyakoroltaknak megfelelően a törzsek megtervezték és végrehajtották a felderítő rendszer kijelölt komponenseinek felkészítését és felvonultatását az államhatár védelmének megerősítésére, illetve a meghatározott felderítési feladatok végrehajtására.

A 42. felderítő zászlóalj Pécsre költözött és saját laktanyáját használta bázisként az államhatáron folytatott felderítő művelet időszakában. A másik bázislaktanya a kiskunfélegyházi, fogadta a 24. felderítő zászlóalj állományát és szolgálta ki a felderítő

¹⁵ Csepregi László ezds. – Halász István ezds. : A magyar harcászati-hadműveleti felderítés napjainkban 1990-2008, Felderítő Szemle 2008. november, Emlékszám, 150. oldal

rendszer Alföldön települt szervezeteit egészen a művelet befejezéséig, 1992 nyaráig. A 2. önálló rádiófelderítő zászlóalj az MH Távközlési Kutató és Ellenőrző Intézettel együttműködve oldotta meg a rádióelektronikai felderítési feladatokat. A rádiófelderítő rendszerbe bevonásra kerültek a harcászati rádiófelderítő századok és a rádiózavaró századok felderítő képességgel rendelkező szervezeteinek bizonyos hányada is. A felderítő műveletet a bevont erők rendkívül fegyelmezetten és szakszerűen hajtották végre.

A művelet befejezését követően, 1992-ben, megtörténtek a korábban tervezett átszervezések és diszlokációs változtatási feladatok. A 42. felderítő zászlóalj Pécsen maradt, a 2. önálló rádiófelderítő zászlóalj Kiskunfélegyházára költözött és beolvadt az újonnan megalakított 5. elektronikai harc ezred állományába. Ide kerültek összevonásra a felderítő zászlóaljak rádió és rádiótechnikai felderítő századai is. A 93. önálló rádiótechnikai felderítő zászlóalj „M” szervezete megszűnt. Az 57. felderítő szakanyagjavító század felszámolásra került. Állománya és eszközei az 5. elektronikai harc ezredhez kerültek.

1995-1996 ismét jelentős szervezeti és személyi változásokat hozott. A megszűnő katonai kerületekkel együtt került felszámolásra jogutód nélkül a 42. felderítő zászlóalj. A 74. felderítő zászlóalj beolvadt a 25. gépesített lövészdandár állományába, majd röviddel ezután szintén felszámolásra került. A 3. gépesített hadtest megalakításával, annak alárendeltségébe került az egyetlen megmaradt harcászati szintű felderítő zászlóalj, a 24. felderítő zászlóalj, Eger helyőrségben.

Nemcsak folyamatos képességcsökkenést kellett a felderítő rendszernek elszenvedni. Az újonnan alakult 88. légi mozgékonyaságú (később gyorsreagálású) zászlóalj jelentős felderítő kapacitásokkal rendelkezett, emellett állományának jelentős hányada a 34. felderítő zászlóalj állományából került ki.

A legjelentősebb szervezeti változás, amely a teljes felderítő rendszert érintette, 1996. szeptember 1-vel következett be. Az MH HVK KFH önálló katonai nemzetbiztonsági szolgálattá történő átalakítása következtében a hadműveleti és harcászati felderítés kikerült a KFH állományából és (25 fős) csoportfőnökségként a Honvéd Vezérkar szervezeti elemévé vált. A szervezet egyúttal szakmai irányítója lett a két haderőnemi vezérkar felderítő törzseinek (G2, A2). Tevékenysége kiegészült olyan felderítési adatok gyűjtésével és feldolgozásával, melyet addig a HVK KFH szervezetei végeztek.

A NATO tervezési folyamat során, küszöbön álló NATO tagságunkból adódó feladataink teljesítése érdekében 1998-ban elkezdődött egy NATO kompatibilis felderítő rendszer kialakításának tervezése. A tervezés célja az volt, hogy a meglévő szervezeteket, a

meglévő képességek megtartása mellett, a NATO követelményeknek megfelelő felderítő képességekkel rendelkező felderítő szervezetekké alakítsák át.¹⁶

1998-tól az információszerzés hatékonyabb, célorientált megvalósítása érdekében az értékelő és tájékoztató osztály kijelölt állománya az MK KFH Helyzetértékelő és Jelentő Központjában dolgozott, a csoportfőnökség részére kialakított munkahelyeken, javítva az információáramlás sebességét és a két szervezet együttműködését. Ez a munkarend 2003-ig állt fenn, amikor az átszervezés következtében a csoportfőnökség kénytelen volt ezt a munkahelyet felszámolni.

A NATO csatlakozás előkészítése során több NATO bizottság munkájában is részt vett a csoportfőnökség és a csatlakozás során kapott felderítő tiszti beosztásokat jól felkészült állománnyal töltötte fel a különböző NATO parancsnokságokon.

1999 márciusában a NATO Jugoszlávia elleni légi hadművelete során a felderítő rendszer néhány komponense aktivizálásra került. A felderítő rendszer folyamatosan gyűjtötte és értékelte a beérkező információkat, ellátta a szükséges felderítési adatokkal a katonai felső vezetést. A KFOR békefenntartó műveletben számos felderítő tiszt kapott fontos, igaz nem szakmai beosztásokat. (A 24. felderítő zászlóalj személyi állománya például több váltásban teljesített szolgálatot az MH Őr és Biztosító Zászlóalj állományában.)

A Magyar Honvédség 1999-ben kezdődött stratégiai felülvizsgálatának következményeként kivonásra kerültek a felderítő rendszerből a lánctalpas harcjárművek, köztük a BRM-1K felderítő járművek is, melyek elvesztése jelentősen csökkentette az MH felderítő képességét.

2000 júniusában ismét átszervezésre került sor, melynek eredményeként a Felderítő Csoportfőnökség 2001. május 1-re az új vezérkari szervezetben mindössze az elektronikai hadviselési osztállyal és törzsosztállyal bővült ki, a meglévő hadműveleti és az értékelő és tájékoztató osztály mellett. A csapatok átszervezése során az 5. elektronikai harc ezred felszámolásra került, meghatározott szervezeti komponensei elektronikai harc század kötelékben beépültek a 24. felderítő zászlóalj szervezetébe. Ezzel a meglévő képességek jelentős csökkenése következett be ezen a területen is. Pozitív változás volt viszont, hogy 2001. júliusi váltással megkezdte munkáját a nappolyi NATO Déli Régió Parancsnokságon az első magyar nemzeti felderítő részleg. Az MK KFH-val közösen megalakított szervezet legfontosabb feladata volt a felderítési adatok és információk cseréjének biztosítása a parancsnokság és az MH között, valamint a műveleti területen működő alakulatok felderítési

¹⁶ Csepregi László ezds. – Halász István ezds. : A magyar harcászati-hadműveleti felderítés napjainkban 1990-2008, Felderítő Szemle 2008. november, Emlékszám, 154. oldal

adatokkal történő ellátása. Emellett nagy jelentőségű volt a felderítő összeköttetés, a jelenlét a parancsnokság felderítő közösségében. A technikai fejlesztés területén is történt előrelépés. Rendszeresítésre került a HRS-7000 korszerű mélységi felderítő híradórendszer és a felderítő szervezeteknél több lépcsőben megtörtént az ejtőernyők cseréje, valamint korszerű siklóernyők beszerzése. A figyelő és felderítő műszerek közül is sikerült beszerezni néhány korszerű eszközt.

Az első kifejezetten felderítő szakmai feladatra 2002-ben került sor, a KFOR kötelékében, olasz irányítással, egy felderítő századdal részt vettünk Macedónia északkeleti körzetének ellenőrzésében, majd később a KFOR mögöttes harcálláspont őrzésében, kiérdemelve a vezető olasz parancsnokság szakmai elismerését.

2001-ben az SFOR misszióban lehetőséget kaptunk az egyre fontosabbá váló harcászati hírszerzésre (HUMINT) történő felkészítésre és a feladatok nemzetközi körülmények között történő végrehajtására. Az Egyesült Államok által vezetett szövetséges felderítő zászlóaljban (AMIB) féléves váltással két tiszt, illetve tiszthelyettes kapott képzési lehetőséget, majd beosztást. Az itt szerzett tapasztalatok a későbbiekben nagymértékben segítettek a saját harcászati hírszerző század megalakítását és kiképzését.¹⁷

A csoportfőnökség a korábban kialakított nemzetközi kapcsolatait tovább fejlesztette. Ezek a kapcsolatok nem merültek ki a csoportfőnökök éves találkozóival, hanem közösen végrehajtott kiképzési rendezvényeket is jelentettek, melyek közül a Szlovéniában végrehajtott hegyi kiképzés, a magyar-román közös felderítő kiképzés segített fokozni a saját személyi állomány képzettségét és erősítette a felderítő alakulatok, valamint a résztvevő nemzetközi állomány közötti szakmai kapcsolatokat.

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel több éven keresztül közösen került megrendezésre az osztrák tiszti hallgatók ejtőernyős kiképzése. Ennek viszonzásaként az osztrák fél téli hegyi kiképzést biztosított a kiválasztott állománynak alpesi körülmények között.

A szövetséges erők iraki hadműveleteinek befejezését követően, az MH részvételét az Iraki Szabadság műveletben jelentős felderítő erők támogatták. A szállító zászlóalj S2 részleg mellett kiküldésre került a nemzeti felderítő részleg (NIC) és a nemzetközi törzsekben is a

¹⁷ Fucsku Sándor ezds.: A hadműveleti-harcászati felderítésben bekövetkezett változások a Magyar Köztársaság NATO- és EU-tagsága kapcsán. Fejezetek az önálló magyar katonai felderítés és hírszerzés történetéből 1918-2008, Budapest, 2009. Felderítők Társasága Közhasznú Egyesület kiadványa, 119. oldal.

művelet MH részéről történő befejezéséig dolgoztak magyar felderítő tisztek.¹⁸ A végrehajtó állományban - elsősorban a biztosító században - számos felderítő katona teljesített szolgálatot.

2003. július 1-étől kezdődően ismét átszervezésre került sor. A felderítő csoportfőnökség létszáma ismét 25 főre csökkent. Az átszervezés következtében csökkent az elektronikai hadviselési osztály létszáma, a hadműveleti és az értékelő és tájékoztató osztály összevonásra került. A haderőfejlesztés keretében főként a műveleti területen tevékenykedő erők felderítő képességét kívánták javítani a harcászati hírszerző és pilóta nélküli repülő alegységek felállításával. A harcászati hírszerző (HUMINT) állomány kiválasztása és felkészítése 2004-ben megkezdődött, a pilóta nélküli repülők kérdése azonban költségvetési okok miatt lekerült a napirendről. Kidolgozásra került a felderítő támogatás olyan rendszere - a rendelkezésre álló felderítő erők felhasználásával -, amely megfelelt az Magyar Honvédség ambíció szintjének és a NATO tervezési követelményeinek is. A 2005 márciusában végrehajtott újabb átszervezés megszüntette a Honvéd Vezérkar Felderítő Csoportfőnökségét, és a felderítés irányítására egy öt főből álló osztály szintű szervezet maradt a HM Hadműveleti és Kiképzési Főosztály állományában.

A 24. felderítő zászlóalj önállósága megszűnt és a szervezet az 5. Bocskai István lövészdandár alárendeltségébe került. A 34. mélységi felderítő zászlóalj átalakult különleges zászlóaljává és kikerült a felderítő rendszerből. A 25. gépesített lövészdandár felderítő szervezetei is megszűntek. Technikai fejlesztésként 2009-ben a 24. felderítő zászlóalj állományába közeli hatótávolságú pilóta nélküli felderítő rendszer került szervezésre. Az elektronikai harc eszközeinek korszerűsítése kapcsán a távirányítású robbanóeszközök hatástalanítására mobil zavaróeszközök kerültek beszerzésre és rendszeresítésre.

2007-től az afganisztáni misszió felderítő támogatása jelentette a legfontosabb felderítési feladatot. A műveleti területen egy harcászati hírszerző (HUMINT) csoport, egy pilóta nélküli felderítő raj és egy mobil rádiófelderítő állomás került alkalmazásra. Ezen felül a német vezetésű többnemzetiségű dandár felderítő főnöki beosztását is magyar tisztek látták el. A felderítő támogatás megszervezése és végrehajtása a katonai nemzetbiztonsági szolgálatokkal szoros együttműködésben történt, illetve történik jelenleg is.

2012 márciusában a Honvéd Vezérkar korábbi struktúrájának visszaállításával újra megalakult a Felderítő Csoportfőnökség egy felderítő és egy technikai felderítő osztály

¹⁸ Halász István ezds. :A harcászati felderítés helye és szerepe a válságkezelő műveletekben, Felderítő Szemle 2003/4. szám, 80-81. oldal.

szervezetben, 22 fővel és jelenleg ez a szervezet végzi a hadműveleti-harcászati felderítés irányítását.

Összességében:

A magyar katonai felderítés/hírszerzés szervezete rendszerváltozás utáni történetének legfőbb jellemzője és egyben legnagyobb értéke is, hogy képességei intenzív fejlesztésével, valamint fő erőkifejtésének szükségzerű áthelyezésével folyamatosan képes volt alkalmazkodni a biztonsági környezet változásaihoz és az ország aktuális státusából adódó követelményekhez. Gyorsan és hatékonyan integrálódott a NATO és az EU katonai hírszerző szervezeteibe. A folyamatosan nehezedő körülmények ellenére is magas szinten végezte az állami és a katonai vezetés, a haderő, szövetségeseink, valamint a bel- és külföldi együttműködő partnerek információs igényeinek kielégítését.